

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— Egy hónap . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség 19-20

A kormány feloszlatta az irredenta-egyesületeket Ne legyen ok a Magyarország elleni szövetkezésre

Budapest, július 5. A belügyminiszter a mai napon Budapest székesfőváros polgármesteréhez intézett rendeletében a Felvidéki Ligát, Délvidéki Ligát, Védő Ligák Országos Szövetségét és az Erdélyi Székely Magyar Szövetséget feloszlatta és a megszállott területek törvényhatóságainak központi irodáját megszüntette, tekintve, hogy e ársadalmi egyesületek célkitűzése, valamint alapszabályaik rendelkezéseinek egyrésze ellentétben állanak a trianoni béke közeli életbelép-

tetésével teremtett helyzettel.

A magyar kormány ezzel az elhatározásával még nagyobb súlyt kíván adni annak az ismételten kifejezésre juttatott szándékának, hogy a békét loyálisan végrehajtsák. Magyarország az irredentizmusnak még a látogatott is kerülni akarja, hogy tarthatatlanná váljék minden irányú vádaskodás, mely ürügyet szolgáltathat egyes szomszédállamok között Magyarország ellen megkötött szövetségi szerződés megindoklására. (M. T. I.)

Vagyonváltás vagy sajtónovella

Budapest, jul. 5. A politika előterében a nyári szünet és ezzel kapcsolatban a két fontos javaslat, a sajtónovella és a vagyonváltás áll. A pártok még mindig nem egységesek abban a kérdésben, vajjon mind a két javaslatot letárgyalják-e a szünet előtt és melyiket, vagy mind a kettőt hagyják-e szünet utánra. Ebben a kérdésben ma is a legnagyobb bizonytalanság uralkodik, a pártok napról napra változtatják taktikájukat. Tisztában vannak azzal, hogy mivel a kiscgazdák a fontosabb mezőgazdasági munkálatokra otthon akarnak lenni, azt a javaslatot, amely előbb kerül a parlament elé, gyorsabban igyekeznek majd letárgyalni. Ennek elől a kiscgazdák, akiknek inkább a vagyonváltás fekszik a szívében, ezt a javaslatot szeretnék őszre halasztani, míg az Andrássy-pártnak, amely nincs annyira érdekelve a vagyonváltásban, jobban megfelelne, ha a sajtójavaslatot hagynák őszre.

Tegnapig az volt a helyzet, hogy tényleg a sajtójavaslatot halasztják őszre, mert Hegedüs pénzügyminiszter ragaszkodott ahhoz, hogy a vagyonváltást még ebben a hónapban tető alá hozzák, mára azonban fordulat állott be. Tomcsányi igazságügy miniszter a kiscgazdapártban kijelentette ma este az újságírók előtt, hogy a kormány feltétlenül letárgyalja a sajtójavaslatot még a szünet előtt.

A helyzet mindenesetre kritikus, mert a kiscgazdák július 20-ikán tul semmi esetre sem akarnak együttmáradni. Eshetősége a vagyonváltásnak van több arra, hogy előbb kerül sorra, mert az ellenzék ennél a javaslatnál nem fog nagyobb nehézségeket támasztani, viszont az okoz nehézséget, hogy különböző módosítá-

si tervek vannak, elsősorban a Gaál Gasztoné, amely nagy mértékben ellenkezik Hegedüs javaslatával. Gaál Gaszton kijelentette, hogy Hegedüs javaslata keresztülvihetetlen, mert például ezer holdas birtoknak átlagban 4 millió korona váltást kellene fizetni, azonban a 40 mázsás vidéken 12 milliót.

Ha a sajtójavaslatot veszi elő a kormány előbb, a kiscgazdapárt részéről nem fog nehézségekbe ütközni, viszont az Andrássy-párt és az ellenzék úgy a bizottságokban, mint a plénumban erős harcot szándékozik indítani ellene.

Politikai körökben az a hír tartja magát, hogy előbb mégis csak a vagyonváltásra kerül a sor, mert Hegedüsben megvan a hajlandóság olyan módosításokra, amelyek kielégítik a kiscgazdákat. A sajtójavaslat viszont amvira odliózus és ellenszenves a közvélemény szemében, hogy a kormány vétezetellennek éri magát az ellenzék és az Andrássy-párt nagyobb részének egyetemes támogatása ellen.

A pénzügyi és földmívelésügyi bizottság ma délutáni ülésén Hegedüs pénzügyminiszter javaslatára kimondták, hogy a vagyonváltás-javaslat tárgyalására mindkét kormányzópárt 5-5 tagú bizottságot delegál. Ez a pártközi bizottság holnap délután ül össze.

Beniczky ügye

A nemzetgyűlés mentelmi bizottságát Kutkafalvy Miklós elnök a jövő keddre hívta egybe. Ezen az ülésen veszik tárgyalás alá Beniczky és Tomcsányi előterjesztését.

Jánosi Zoltánt visszahelyezték állásába

Bizony Ákos egyházkerületi ügyész elejtette a vádat — 2000 korona az államtitkárságért
A tiszáninneri egyházkerületi bíróság ítélete

Miskolc, július 5. Országos érdeklődés kísérte a tiszáninneri református egyházkerület bíróságának ma délután 4 órakor tartott ülését, amelyen mint a konvent által delegált bíróság Jánosi Zoltán debreceni lelkész ügyét tárgyalta. Jánosi Zoltán lelkész, a Károlyi-kormány belügyi államtitkára ellen Balogh István és 38 társa debreceni lakosok emeltek vádat, amelyet tíz pontban csoportosítottak. A vád pontjait részben olyan Jánosinak tulajdonított és bizalmas beszélgetés közben tett kijelentésekre alapították, amelyekre a vizsgálat során kihallgatott tanúk egy része alig emlékezett, másrészt egész másként tudták a felhozott eseteket. Vád tárgyává tették továbbá Jánosi 1919 március 14-ikén a Bikában elmondott programbeszédének egyes részeit, valamint az 1919 husvét vasárnapján a Nagytemplomban elmondott egyházi beszédének egyes részeit.

A tárgyalás

A tárgyalás iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg. Az egyházkerületi gyűlésre Miskolcra érkezett református papok csaknem mind helyet foglaltak a hallgatóság padsoraiban és végig hallgatta a tárgyalást Jánosi Zoltánnak feketébe öltözött felesége is.

Az egyházkerületi bíróság elnöke Dókus Ernő főgondnok volt, egyházi társelnök Révész Kálmán dr. püspök. A vádat emelők képviselőiben Balogh István debreceni birtokos és Tukacs Dezső dr. ügyvéd jelent, a vádat hivatalból Bizony Ákos dr. egyházkerületi főügyész képviselte, a védői tisztelet Fényes Endre dr. debreceni ügyvéd látta el.

Az ügy előadója Kérészi Barina dr. volt, aki két órási előadásban ismertette az ügy minden részletét, az anyag biztos ismeretével és logikus tisztasággal tárva a bíróság elé a Jánosi-ügy egész komplexumát. Felolvasa az előadó a vizsgálat során kihallgatott tanúk vallomásait, majd előterjesztette a debreceni királyi ügyészségnek a Jánosi Zoltán elleni nyomozást megszüntető végzését, amelyet a királyi főügyész és az igazságügy-miniszter is jóváhagyott. Tukacs Dezső dr., mint a vá-

dat emelők képviselője kérte felolvasatni a Tisza-pőr hadosztálybírói tárgyalásának azon tanuvallomásait — Hittnerét és Vágóét — amelyek Jánosit is belekeverték a bűnügybe, mint aki a nyomozást eltussolni igyekezett volna.

Bizony Ákos elejtte a vádat

Bizony Ákos dr. egyházkerületi főügyész tartotta meg ezután beszédét. Jánosi Zoltánnal, mint országgyűlési képviselővel, hosszabb ideig együtt működött. Tudja azt, hogy Jánosi radikális, talán túlzottan radikális gondolkodású ember, sőt bátran szocialistának is lehetne nevezni, azonban állítja, hogy nemzeti érzéséhez, vallásosságához semmi féle kétség sem férhet. A kérdés az, hogy a lezajlott korszakok alatt milyen szerepet játszott. A Károlyi-kormányba, mint Battány belügyminiszter államtitkára lépett be és több hónapon át államtitkári működést teljesített. Ebből a működéséből kifolyólag egyelleg olyan momentum sem derült ki a vizsgálat során, amelyek Jánosira terhelőek lennének különösen abban a tekintetben, hogy a Tiszagyilkosság ügyében a nyomozást eltussolni, vagy megszüntetni igyekezett volna.

Erre vonatkozólag két tanuvallomás van, a Hittneré és a Vágóé. Ezekről mindenki tudja, hogy vallomásaik a hadosztálybírói tárgyaláson hangzottak el és ugyanezen vallomásokat a polgári bíróság előtt visszavonták. Az is köztudomású, hogy mindkét embernek az volt a célja, hogy minél több embert belekeverjenek a bűnügybe, hogy ők így könnyebben szabaduljanak.

A többi vádpontokra nézve, amelyek a kommunizmus dicsőítésére vonatkoznak, a tanuvallomásokból az tűnik ki, hogy a tanúk csak impresszióik alapján vallottak és az ilyen beszédekre nagyon nehéz vádat alapítani.

Ezekután Bizony Ákos dr. a vád pontjait elejtette, csupán azt a vádat tartotta fent, hogy Jánosi lelkészi kötelessége ellen vétett, amikor túlságosan belebocsátkozott a politikai küzdelmekbe és államtitkárságot vállalva túlságosan hosszú ideig tartózkodott távol Debrecentől.

Tukacs Dezső dr. Balogh István és társai nevében kijelenti,

hogy az összes vádpontokat átveszi.

A védőbeszéd

Fényes Endre dr. debreceni ügyvéd védőbeszédét következett ezután. Beszédét azzal kezdte, hogy elfogódottan szólal fel a rendkívüli ügyben és áll pajzsul védelem elé, aki ha személyesen jöhetett volna el, sokkal különb vértetben jelent volna meg. Rátért ezután a bizonyítás anyagára. Annak az eldöntésénél, hogy a tanuknak egy általánosságban vádoló töredéke vagy konkrét körülményekre is emlékező nagy többsége-e a mérvadó, csak arra hivatkozik, hogy az a Jánosi, aki a közalkalmazottakat a debreceni vörös vezér Lelkovits ellen megszervezte, akit a vörösek ének idején el akartak hurcolni, aki a polgármesteri állást nekik visszadobta, aki a vörös terror napjaiban nyilvános gyűlésen érelen politikai gyermeknek mondotta Debrecen vörös diktátort, s aki a vallás és szentségtíró időkben rendületlenül hirdette a kereszténység elkövetkező megújulását. — az a Jánosi nem lehetett kommunista.

Kitért védő a Tisza-gyilkossággal kapcsolatos vádpontokra is, amely szerint Hüttner azt vallotta a hadbírósi tárgyaláson, hogy Jánosi csak akkor állott vele szóba, amikor Friedrich ajánló levelét felmutatta. Erre azt válaszolja, hogy nemcsak a bíróságtól, de a vádlótól is elvárja, hogy annak az eldöntésére, hogy Hüttner hazudik-e vagy Jánosi, megtalálják a méltó feleletet.

Arra a vádra, hogy egyik beszédével, amelyben Tiszát a háború egyik „aknarobbantójának” nevezte, növelte a Tisza meggyilkolását eredményező gyűlölködő hangulatot, a bíróság elé tárja a beszéd szó szerinti szövegét, amelyben Jánosi Tiszát magasztalta azért, mert a királyhoz intézett üdvözlő beszédében Istennek adta a hálát és a dicsőséget a győzelemért. Ha mindenki így támadta volna Tiszát, úgy Tisza támadóitól örökké élhetett volna.

Végül kijelenti, hogy Jánosi olyan ember, aki a vádlottak padján is állja a meggyőződését, és aki, ha kommunista lett volna,

ugy nem Nagyváradon nyomorgott volna esztendőnkön keresztül, hanem Bécsben ilne ragyogó teltségével az emigránsok között, valamelyik bécsi magyar lap *„dus javadalmazásu”* asztalánál és nem kapaszkodnék mind a két kezével abba a tisztségbe, amit semmi földi jóval nem cserélne fel.

A védőbeszédet többször megszakította a hallgatóság éljenzése, mely a beszéd befejezése után elemi erővel tört ki.

Bizonny Ákos dr. főügyész kijelenti, hogy felesleges lenne a védő beszédre válaszolni.

A bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza.

Az ítélet

Este fél nyolckor hirdette ki az ítélet, amely szerint

a tiszánineni református egyházkerület bírósága Jánosi Zoltán debreceni lelkészt és tanácsbíró az egyházi törvények 5. tc. 35. §. a pontjában ütköző vétségben vétkesnek találta és ezért ugyanezen törvényszakasz c. pontja alapján 2000 korona pénzbüntetésre ítéli, amely az ítélet jogerőre emelkedése után számított 15 nap alatt a református egyházi gyámintézet pénztárába befizetendő.

Az indoklás szerint a vétséget azáltal követte el hogy államtitkárságot vállalt és ennek következtében elhanyagolta egyházi teendőit.

Az egyházkerületi bíróság Jánosi Zoltán ellen a tiszántúli egyházkerület tanácsbírója által hozott felfüggesztő végzését megsemmisíti és őt debreceni lelkészi állásába visszahelyezi az egyházi törvények 5. tc. 135. §. d. pontja értelmében, mert ellene állástvesztő ítélet nem hozatott.

A felfüggesztés megszüntetésére a védő belenyugodott, a vádhatóság képviselője azonban felebbezett. A 2000 korona büntetés ellen védő felebbezést jelentett be, a vádló pedig súlyosbírást kért. Ez ügyben a konvent mint végső fórum fog dönteni.

A hallgatóság az ítélet kihirdetését nagy éljenzéssel fogadta. Jánosi Zoltán felesége este viszályozott Debrecenben.

Romániai képek

Bécs, július 5. Egy nagy francia lapnak bécsi tudósítója, aki heteket töltött Romániában és onnan most tért vissza Bécsbe, romániai benyomásairól és tapasztalatairól a következőket mondta: Gyulán, a kis határvárosban mely Nagyváradtól mintegy hatvan kilométernyire fekszik és ugyanez távolságban Aradtól — új élet virágzik fel. Akj „Nagyromániába” akar utazni, annak Gyulán keresztül vezet az útja, ahová az erdélyi városok közigazgatásai székhelyüket helyezték. Kötegyházán, Gyulától a második állomás, már román katonaság fogad bennünket. Az utlevélfelülvizsgáló szerkesztők minden egyes utlevelet jól megvizsgálják. Az egyes utasokat alapos motozásnak vetik alá, kérdéseket intéznek, mert Romániába utazni, — ahova már béke idején is csak utlevéllel lehetett jutni. — ma igen nehéz. Ezen is átesünk. Akinek magyar utlevele van, annál az ellenőrzés kétszer oly

szigorú, mert először is félnek a magyarok propagandájától, másodsor a kémkedéstől és harmadsor a bolsevizmustól. Különösen az első két pontban igen szigorúak, a bolsevizmustól kevésbé félnek, mivel Romániában mint agrár államban a bolsevizmus csak nehezen verhetne gyökeret.

Romániában a közlekedés a magyaroktól rekvirált vasúti kocsikon bonyolódik le. Meglehetősen rongált állapotban vannak a kocsik és este csak abban az esetben van világitás, ha az utasok gyertyákat visznek magukkal. Minden állomáson katonaság, csendőrség, detektívek. A szomszédától való félelem még igen nagy. Arad, Nagyvárad, Temesvár ezek a régi magyar városok, továbbá a szász városok: Nagyszeben, Érzsébetváros stb. mind tele vannak katonasággal. Mindenütt román zászlók lengenek és a Hohenzollern-királynak Ferdinándnak és nejének képei is láthatók mindenhol. A román királyné az utóbbi időben a magyar nyelvet

Bernolák a munkásbiztosításról

A biráskodási javaslatot részleteiben elfogadták — A külügyminiszter és az esperanto lapok

Budapest, július 5. A mai ülést háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. A házszabályok 262. §-a értelmében bemutatja a tegnapi ülésről távollevők névsorát. Karafiáth Jenő indítványozza, hogy a képviselők addig, amíg nem igazolják magukat, ne kapjanak járandóságot. Elnök kijelenti, hogy ugyanazt akarja ő is és aki 15 napon belül a Ház engedélye nélkül távol tartja magát, a mai napal befogja szüntetni járandóságának kifizetését. Jelenlenti, hogy Giesswein és Apponyi Albert gróf sürgős interpellációra kértek és kaptak engedélyt. Az interpellációra 1 óra-
kor térnek át.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter beterieszti a gazdasági felügyelő szolgálatról és az országos gazdasági munkáspénztárak részére járó díjakról szóló törvényjavaslatokat.

Hegedűs Loránt pénzügyminiszter beterieszti a december végéig szóló *indemnítási* javaslatot.

Következik a *munkásbiráskodásról* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Bernolák miniszter beszéde

Bernolák Nándor népjóléti miniszter reflektál az általános vitában elhangzottakra. Szükségesnek látja, hogy a közigazgatás és a bírásokodás ezen a téren elválasszassék egymástól. A jognak elsőrendű követelménye, hogy ezentul a munkásbiráskodás terén kizárólag a független bíróság érvényesíthesse a maga akaratát. Az tény, hogy a munkásbiztosító hivatalokból kiemeli a bíróságot. Ez a legerősebb garanciaja annak, hogy többé sem közigazgatási, sem politikai befolyás érvényesülni nem fog. Az ülnök-rendszerre vonatkozólag megjegyzi, hogy ezt fentartandónak tartja, mert nagy súlyt fektet arra, hogy minél több biztosítékot kapjon a munkásság

abban az irányban, hogy saját ügyének intézésében befolyást nyerjen. Nem fél attól, hogy az ülnök-rendszert a többtagu bíróság elfogja nyomni, mert a bíróságnál sohasem a nagyobb csoport dönt, hanem a tiszta meggyőződés. Csak egy esetben gondol kinevezésre. Ha a munkaadók nincsenek abban a helyzetben, hogy megválasszák a maguk ülnökét, abban az esetben időleges hatállyal nevezze ki a miniszter az ülnököt, míg a választás megtörténik.

Arra törekszünk, hogy kifejldjék egy egységes, magas színvonalu judiktura, amely erős szociális érzékkel biztosítéka legyen a magyar munkásság megvédésének. Az 1907. évi 19. t.-c. nyomán számos visszasság állott elő, de mégis ez a törvény legerősebb sarkköve volt a magyar szociális politikának és nagy szolgálatakat tett a munkásság érdekeinek. A munkásbiztosító intézmény nem állotta ki azt a tűzpróbát, amelyen minden intézmény keresztüln megy. Olyképpen kell változtatni az intézményen, hogy amikor változtatunk a politikai megbízhatóság szempontjából s a magyar nemzet egyetemes érdekének szempontjából, ugyanakkor egy hajszálnyival sem szabad csorbulnia annak a szociálpolitikai értéknek, amelyet ez az intézmény képvisel. A központi szervezet mellett fel akarja állítani a pénztárak szövetségét, amely egyesíteni fog magában minden szociális erőt, amelyet a pénztár képvisel s ez fog egy új intézményt alakítani. Külön kell választani a balesetbiztosítástól a betegség esetére való biztosítást.

Szükségesnek tartja, hogy még ez a nemzetgyűlés oldja meg az *aggkori biztosítást* és azt, hogy a *biztosítás kiterjesszessék a munkás családtagjaira és a kisiparosokra*. Okvetlenül szükséges, hogy a *mezőgazdasági munkások* is bevonassanak a munkásbiztosításba. A *köztisztviselők* számára meg is tette az

akarta megtanulni, hogy magát Erdélyben ezáltal közkedvetébbé tegye. E célból egy kolozsvári egyetemi tanárt kért meg, hogy avassa be a magyar nyelv titkaiba. A tanár a magas kitüntetéssel azzal a megjegyzéssel utasította vissza, hogy öreg már „órák adására”, aminek következményeként huszonnégy órán belül nyugdíjazták. Kolozsvárt is el kellett hagynia és jelenleg Békéscsabán él.

Brassóban a magyar határvárosban ismét utlevélvizsgálat van. A királyi család székhelye ugyan Bukarestben van, de aki csak teheti, Sinaiában vagy Pelleschen tartózkodik. A király a sportoknak nagy hódolója, különösen a vadászatot kedveli. Az ügyben a király rendszeren német újságokat vagy könyveket olvas, míg a királyné spiritiszta olvasmányokba merül. Detektívregények szintén a szórakozásokhoz tartoznak. Az udvarbank csakis franciául vagy románul beszélnek, de Ferdinánd király előtt mégis a német nyelv a legkedvesebb. A trónörökös

legtöbnyire Konstanzában tartózkodik, ahol jelenleg egy nagy stíliu játékbank van. Moszkva és Pétervár összes félvilági nőivel.

Az a luxus, amely itt található, még Trouvilleban vagy Schecveningben sincsen. A csipke fürdőkosztümök mély dekoltázssal az idei saison clouját képezik. Ez a divat nem Franciaországból, hanem Bukarestből jött. Az új divat valóban szép, pikáns és sok pénzbe is kerül. Egy bojár barátnőjének fürdőruhája 40,000 leibe került. A hatóságok megakarták a dekoltált fürdőruhák viseletét tiltani, de magasabb helyről kapott utasításra engedniök kellett. Ezek az új fürdőruhák még sok kellemetlenséget fognak okozni. Egy királyi hercegnek 65 éves udvarmestere beleszeretett egy áttört fürdőruhában fürdőző grófnőbe (aki 18 éves) és feleségül vette. Ő meg lehetős szegény, az udvarmester pedig milliárdos. Most azután majd minden hölgy tengeri fürdőbe siet, hogy egy bojár kapjon férjül.

első lépést, mert a Révész-utcai hadikórházat, amely már befejezte hivatását, körülbelül 7—800 ágygal tisztviselő-kórházzá alakítja át. Egyáltalában szükségesnek tartja, a közegészségügynek az egész vonalon való újjászervezését. A vándor-orvosok intézményét akarja behozni, hogy a jelesebb orvosok a vidéken sorra járják kollégáikat. Ha sikerül a társadalmi erőket a gyermekvédelem szolgálatába állítani, akkor a gyermekek tizedreit mentjük meg.

A rokkantak ügyének terén is nagy feladatok előtt állunk. A rokkantak ügyét úgy akarom megoldani, hogy a munkaképes rokkantaknak munkaalkalmat adok.

Ami pedig az egyes képviselők megjegyzéseit illeti, arról, hogy minő szellem fog érvényesülni a munkástörvényben, kijelentem, hogy a szociáldemokrata elveknek jelentékeny részével egyetértek. De nem értek egyet azzal a politikával, amely a kapitalizmus rendszere alapján áll. A kapitalizmust megütni nem szabad. Az választ el engemet a szociáldemokráciától, hogy a szociáldemokraták a kommunista rendszer, én pedig a magántulajdon rendszere alapján állok. Elválaszt bennünket a nemzetközi és a nemzeti elfogadás. A nemzetközi érintkezést nem mellőzhetjük el, a folytonos érintkezésre rá vagyunk utalva és a nemzetközi kapcsolatok fentartására nagy súlyt fektetünk. A nemzetköziség, amelyet a szociáldemokraták hirdetnek, nem a nemzet érdekét, hanem az egyes osztályokat képviseli. Az a nemzetköziség, amely kiűtötte a fegyvert a kezünkől, amelynek nincs érzéke a gyengébb iránt, nem nekünk való. Szeretném a nemzetköziséget, de elsősorban saját nemzetem érdekeit kell megvédeni. A világlátfogás kérdésében a keresztény morál alapján állok. Ha ezt egy országban elhagyják, az élő generáció tönkre teszi a nemzet jövőjét. Ha azt vetik szemünkre, hogy nálunk is vannak visszaélések, erre azt felelem, hogy nálunk gyermekkorát éli a keresztény morál. Nekünk a nemzet érdekében kell dolgoznunk. Kérem a javaslat elfogadását. (Hosszantartó taps és éljenzés. A szónokot számosan üdvözlük.)

Ezután áttérnek a javaslat részletes tárgyalására. A 8. szakasznál Szabó József módosítást nyújt be, hogy az ülnökök választása az arányos választás alapján történjen, hogy a felsőbb bíróságok elnökei válasszanak bírákat. Ugron Gábor a kinevezésekkel kapcsolatban szólal fel. A Ház Szabó első indítványát elfogadja, a másodikat elveti. Ugron Gábor indítványát elfogadja.

A javaslatot ezután részleteiben is elfogadják.

Szünet után rátérnek az interpellációkra.

Az esperanto lapok

Giesswein Sándor: Az elmúlt szombaton interpellációt mondott el, a lapok azonban jóformán semmit sem közöltek róla. Most arról értesült, hogy a külügyminisztérium telefon útján azt a nyomatékot tanácsot adta a lapoknak, hogy az interpellációból ne közöljenek semmit. (Za-

jos felkiáltások: Hallatlan!) *Ezzel már előre veti árnyékát a sajtótörvény.* Egy miniszter sem utasíthatja a lapokat arra, hogy az igazságot ne írassák meg. A kik már a háború előtt is tagjai voltak az országgyűlésnek, igazolhatják, hogy gyakran felmerült az az eszme, hogy külpolitikai és katonai szempontból sokszor hasznos volna, hogy ne kerüljön a közönség elé minden, ami az országgyűlésen elhangzik. *Nem kisebb államférfiak, mint Tisza és Andrássy tiltakoztak ez ellen a felfogás ellen.* A külügyminisztérium illetéktelen beavatkozása ellen panaszt emel és ezért a leghatározottabban azt az óhaját fejezi ki, hogy a jövőben ilyesmi elő ne forduljon.

A szombati interpelláció sem a hadviselés érdekeit nem érintette, sem pedig a nemzet kárára nem lehetett, a külföldi lapokba ugyanis bekekerült: mért ne tudja meg tehát a magyar közönség is. Meny nyire helyénvaló volt az interpelláció, mutatja az, hogy a kereskedelmi miniszter megígérte a *dolog megvizsgálását* s azt, hogy ilyesmi többé nem fordul elő. Ennek során az ellen tiltakozott, hogy a Magyarországra érkező külföldi esperanto nyelvű folyóiratokat, amelyek kizáróan tudományos és irodalmi jellegűek, nem közvetíti a posta. A külföldi esperanto lapok kiadói arról értesítették, hogy Magyarországon kívül mindenütt kézhez kapják a lapokat. Teljesen érthetetlen, honnan származik ez az intézkedés. Csak az gyűlölet valamely tudományt, aki azt nem érti. A külföld jól tudja, hogy itt a postán az esperanto lapokat elsüllyesztik. Annál különösebb a külügyminisztérium eljárása, mert hiszen a kereskedelmiügyi miniszter megígérte a bajok orvoslását. Kérde: mért hívta fel a külügyminiszter a lapokat arra, hogy interpellációját ne közöljék?

Az interpellációt kiadják a külügyminiszternek.

Apponyi Albert gróf interpellációja következett volna a *fenyegető munkanélküliségről*, mivel azonban Apponyi nem volt a teremben, az interpelláció elmaradt.

Az ülés délután egynegyed 2 órakor véget ért.

Rassay párbajellenes indítvány

A nemzetgyűlés igazságügyi bizottsága ma délelőtt Hentz Károly elnöklete alatt ülést tartott, melynek napirendjén Rassay Károly ismert párbajellenes indítvány, illetve törvényjavaslata szerepelt. A bizottság előadónak Rassay Károlyt választotta meg.

Az első felszólaló Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter volt, aki kérte, hogy a bizottság tanulmányozás végett adja át neki Rassay indítványát.

Bródy Ernő azt kívánta, hogy a törvényjavaslatot most tárgyalják és mondja ki a bizottság, hogy felkéri a Házat, hogy addig semmi igazságügyi javaslatot nem tárgyal, míg ezt a javaslatot a Ház el nem fogadja.

Kószó István felszólalása után a bizottság úgy határozott, hogy az igazságügyminiszter tartozik véleményét november 1-ig Rassay indítványáról a bizottságnak betérjeszteni.

Keresik a nagytényi gyilkosokat

Kommunista bosszu vagy rablógyilkosság?

Budapest, jul. 5. A főkapitányság nagy eréllyel folytatja a nyomozást a nagytényi gyilkosság ügyében.

Tegnap délután felboncolták a szerencsétlen véget ért Boross István gyárigazgató holttestét. A boncolás alkalmával két fontos körülményt derítettek ki. Az első az, hogy Borossot először megfojtották és azután vitték a Duna vizébe. A másik fontos körülmény, hogy Boross 10—12 órán át nem vett magához táplálékot, tehát minden valószínűség szerint éhezett. Ez a két körülmény arra vall, hogy Borossot elcsalták egy elhagyott helyre, ott kifosztották, azután elzárva tartották, majd végeztek vele és akkor vitték Nagyténybe.

A tegnap esti és éjszakai nyomozás fontos körülményekre vezetett. Megállapították ugyanis, hogy pénteken délután 5 óra tájban az újpesti Vigadó-kávéházban tartózkodott két ismeretlen ember társaságában. Ez alkalommal újlag telefonált Budapestre és állítólag egy Mancini nevű nővel beszélt. A detektívek kutattak a Mancini nevű nő után és az összes szórakozó helyiségeket felkeresték. Kutatásuk során eljutottak egy belvárosi nyilvános szórakozó helyre, ahol azt ameglepi vallomást tették, hogy Boross István igazgatót, akit nem csak névszerint, hanem személyesen is ismernek, pénteken este 9 órakor jelent meg a helyiség-

ben, ott időzött egy darabig és azzal távozott, hogy a közelben levő Girgics József-féle vendéglőbe megy vacsorázni. A vendéglőben felismerték Boross fényképében vendégüket és azt vallották, hogy a délelőtti órákban szokott ott étkezni.

Ma délelőtt egy másik verzió is bukkant fel, amennyiben Borossnak egy barátja a főkapitányságon annak a gyanújának adott kifejezést, hogy esetleg kommunisták tették el láb alól Borossot. Ennek a feltevésnek az volna az alapja, hogy Boross állítólag a forradalom előtt az ideális kommunizmusnak volt a híve, a kommunisták mozgalmát előkészítő emberek társaságába járt, de a proletárdiktatura kitörése után a leghatározottabban elfordult a kommunizmustól, mert a gyilkosságokat szenvedélyesen elítélte. A kommunista vezetők tovább uszító elemei azt hitték, hogy Boross, aki ismerte szervezeteiket, elárulja őket, ezért a régi barátság ürügye alatt elhurcolták és eltették láb alól.

E feltevessel szemben a rendőrség még ma is azt tartja legvalószínűbbnek, hogy közönséges rablógyilkosság történt. A gyilkosok abban a hiszemben, hogy félmillió zsákmányra tesznek szert, végeztek a gyárigazgatóval. A rendőrtisztviselők remélik, hogy még ma, vagy holnap jelentős fordulatot vesz az ügy.

A Kereskedelmi Csarnok sakkversenye

Hétfőn délután öt órakor vette kezdetét a Kereskedelmi Csarnok által kiírt sakkverseny Debrecen bajnokságáért. Tizen Barabás Béla dr., Bay András dr., Dalmy Barna, Földes Sándor, Hausner Ignác dr., Kocsis Sándor dr., Kulcsár Kálmán, Reichardt Sándor, Skarba Mihály és Szabados Sándor versenyeznek a bajnoki címért és a vidéki viszonylatokban szokatlannul értékes díjakért. A Csarnok áldozatkészségét fényesen bizonyítják a díjak: 3000, 2000, 1500, 1000, 800 és 600 koronás díjakat tűzött ki a Csarnok, ezeken felül pedig még egy 600 és egy 500 koronás szépségdíjat. A versenyt a Létay Lajos elnöklésével Szász Adolf dr., Fleischmann Mór és Rott Jánosból alakult zsűri vezeti. A verseny egyfordulós.

A hétfői első nap eredményei a következők voltak: Bay-Reichardt (közép gyalog-játék) = remis; Szabados-Hausner (francia megnyitás) = győzött Szabados; Kocsis-Barabás (elháritott vezéréssel) = függőben maradt; Dalmy-Kulcsár (francia megnyitás) = függőben maradt; Skarba-Földes (közép gyalog-játék) = győzött Földes. A hétfőn függőben maradt játszmákat csütörtökön folytatják.

A mai versenynap eredményei a következők:

Barabás-Reichardt (vezérgyalog megnyitás) = győzött Barabás; Kulcsár-Skarba (szabálytalan játék) = győzött Kulcsár; Hausner-Bay (siciliani já-

ték) = győzött Bay; Kocsis-Szabados (skót játék) = győzött Szabados.

A verseny állása a második versenynap után (a zárjelben levő szám a még hátralevő játszmákat jelzi): Szabados 2 (7); Bay 1.5 (7); Kulcsár, Földes, Barabás 1 (8); Reichardt 0.5 (7); Dalmy 0 (9); Kocsis 0 (8); Hausner, Skarba 0 (7).

A Tisza-pör

Budapest, július 5. A mai tárgyaláson az első tanu Pásztor Árpád újságíró. Elmondja, hogy október 31-én este fél 7 óra tájban értesültek az Est szerkesztőségében a gyilkosságról. Fényes László mély felháborodással beszélt a bűntényről. Kéri Pál órájáról azt tudja, hogy az csak úgy jár, ha az asztalra fektették. Vallomására megesgették.

Fik Eleménné sz. Vadhegyi Berta után Pethes Béla hivatalnok következik. 1918. októberében bejárta a Károlyi-pártkör üléseire és a katonatanács gyűléseire, ott azonban nem volt szó a Tisza-gyilkosságról. Csernyákkal összeveszett. Hüttner és Sztanykovszky megjegyzi, hogy a tanut mindenki hóbortos elméjének ismerte.

Landau Ernő orvostanhallgató elmondja, hogy a lánchidi csata napján halotta Friedrichet és Fényest beszélni és az ütközet után látta Friedrichet viszatérni a pártkörbe. Az nem igaz, hogy Hüttner mutatott volna neki százezer koronás ajándéklevelet, amelyen Friedrich István aláírása szerepelt volna.

Hajószerencsétlenség a Dunán

Egy urinó hidegvére akadályozta meg a pánikot

Budapest, jul. 5. A Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság „József főherceg” neű személyszállító hajója Leányfalu mellett nekiütődött a malomnak és a kereke eltört. A hajó sérülése komoly volt, mert léket kapott és süllyedni kezdett.

A hajón igen sok utas volt, a kik között nagy ijedték támadt. Mindenki helyet igyekezett biztosítani a lebozsátott két mentőcsónakon, szigálták egymást, úgy, hogy általános pánik veszedelme fenyegetett. Ekkor egy uri asszony — Tóth Imréné, az Országos Színművészeti Akadémia igazgatójának felesége — nyugodtan elővette a kötését és kötni kezdett. Közben hangosan biztatta az embereket:

— Minden maradjon nyugodtan! Én udvari tanácsosné vagyok és most először adok tanácsot, hogy ne izgassák magukat, mert még baj lesz belőle!

Ez a néhány szó és Tóth Imréné viselkedése megnyugtatóan hatott és mindenki szép simán partra jutott.

A betétválság befizetési határideje

Budapest, július 5. A pénzügyminiszteri rendelet szerint a bankok a betétválság 80 százalékát holnap tartoznak egy összegben lefizetni. A rendelkezés teljesen váratlanul érte a pénzpiacot, mert a határidő nagyon rövid. A pénzügyminiszter kivétellel technikai okokból nem tudnak fizetési kötelezettségeiknek eleget tenni. Az is akadályozza a forgalmat, hogy a kis vidéki bankok 40—50 millió betét után a válságot nem tudják azonnal lefizetni. Illetékes helyről értesülünk, hogy felvetették azt a módot, hogy a pénzügyminiszter hosszabbítsa meg a betétválság befizetésére kitűzött határidőt.

A tisztviselők kedvezményes ellátása

Budapest, július 5. Ma délelőtt 10 órakor a pénzügyminisztériumban tárgyalás kezdődött Marschalkó volt közlémezési államtitkár elnöklésével, amely a tisztviselők kedvezményes ellátásának pénzben való megtérítését vitatja meg. A folyamatban lévő tárgyalás anyagáról a pénzügyminisztériumban a következő felvilágosítást adták:

A tárgyalást tulajdonképpen annak a kérdésnek sürgős megoldására hívták össze, hogy a készpénzben való megváltás összege mekkora legyen. A pénzügyminiszter a természetben való ellátást csak a városokban lakó és főleg a családostisztviselők részére akarja fenntartani. A készpénzben való megváltás összegét csütörtökig kell megállapítanunk. A megváltás összege mindenestire nagyobb lesz a természetben kiadott élelmiszerek áránál, sőt előreláthatólag a pénzügyminiszter által eredetileg tervbe vett 200 koronánál is több lesz.

Tárgyalnak a szankciók megszüntetéséről Franciaország garanciáit kér

Páris, július 5. A német kormány arra kérte a szövetségeseket, hogy szövegben elhatározott vádmérszám szüntessék meg. A szövetségesek között erről a kérdéstről megindult az eszmecsere.

A francia lapok szerint Franciaországnak nem volna kifogása a szankciók megszüntetése ellen, de követeli, hogy a szövetségesek garanciákat nyújtsanak neki arra az esetre, ha Németország nem hajtaná végre a békeszerződést. Franciaország elvben nem ellenzi a forgalmi szabadság helyreállítását, de neki arra kell gondolnia, hogy Németországban esetleg megbukik a Wirth-kormány és helyébe ismét a negatív politika hívei kerülnek.

Befejezték a cseh-magyar tárgyalásokat

Budapest, július 5. A csehszlovák delegátusoknak Budapesten folytatott gazdasági tárgyalása egyelőre ideiglenesen befejezést nyert és a kiküldötték egy közösen felvett jegyzőkönyvben leszögezték az eddigi eredményeket, ami elsősorban a békeszerződés által biztosított szén- és élelmiszer szállításra vonatkozik. A két ország gazdasági közeledésére vonatkozólag gazdasági tárgyalást készítenek elő és kilátás van arra, hogy ezen tárgyalásokat augusztus folyamán újból fej veszik és pedig kedvező eredménnyel.

A portorosei konferencia

Bécs, július 5. A portorosei konferencia elhalasztásával kapcsolatban az osztrák minisztériumban azt a felvilágosítást adták, hogy az újabb elhalasztásnak kizárólag tárgyi oka van. Az illetékes köröket csak az a szándék vezeti, hogy a konferencián pozitív gazdasági eredményeket érjenek el. Angliában az a vélemény uralkodik, hogy a cél eléréséhez szükséges előfeltételek még nincsenek meg ebben a felfogásban a további érdekelt állam is osztozik.

A nemzetközi leszerelés ügye a Népszövetségben

Bécs, július 5. A bécsi diplomáciai kar egy előkelő tagja közli a következőket:

Mint köztudomásu, a népszövetség legutóbbi ülésén a leszerelés kérdésének tanulmányozása céljából vegyes bizottságot szerveztek. Az első ülése ennek a bizottságnak július 16-ára lett kitűzve Párisban. V i v i a n i elnöklésével. A bizottság hat polgári egyénből. — akiknek politikai és gazdasági téren a legnagyobb bizalmat és szavatosságot kell képviselniük. — továbbá a népszövetség hadibizottságának hat tagjából. A gazdasági és pénzügyi bizottság négy tagjából és még hat oly tagból, akik a munkaadók és munkások érdekeit képviselik, lesz összeállítva. A bizottság tagjainak kinevezése már megtörtént a munkaadók által kinevezendő három tag kivételével, mivel a munkások csoportja az internacionális munkáshivatal elhatározta, hogy három megbízott kinevezésé-

ben nem vesz részt. Ezért a vezértitkárság a munkaadók képviselőinek három tagját közvetlen kérte fel arra, hogy a bizottság ülésén részt vegyenek és pedig a csehszlovák iparosok szövetségének vezértitkárát, dr. Hodácot Prágából. Az „Arbejdsgvernförning Vestervoldgade” elnökét Langkjæert Kopenhágából és a Massey és Harris Társaság igazgatóját és elnökét D. T. Findleyt Kanadából.

Tusar Németországról

Prága, jul. 5. Az itt időző volt csehszlovák miniszterelnök, most a berlini csehszlovák követ, azt fejegeti, hogy Németország gazdasági terjeszkedése minden szomszédját érdekli s éppen ezért nem kívánhatják tönkretételét, ami a nép hallatlan erőfeszítésű munkája következtében kizártnak látszik. Felsősziléziát illetőleg a hivatalos körökben reményteljes hangulat uralkodik, de csalódás esetén kívánják, hogy a jóvátételi fizetéseknek a megkisebbedett termelési erővel vegyék tekintetbe. Németország Oroszországban látja a legkiadósabb piacát, de nem hiszi, hogy a szovjeturalom sokáig fog tartani. Ezzel szemben Tusar a német demokrata kormányt biztosítottak tartja. A hivatalos körök a csehszlovákiai német kisebbség kérdését belpolitikai problémának tekintik, azonban kívánják, hogy ennek elsimításával a két állam közötti barátságos viszony fejlődése meggyorsíttassék.

Görög offenzíva

Páris, július 5. Kisázsiai jelentések szerint július 3-án az egész arcvonalon megindult a görög offenzíva.

Izmid bevétele

Konstantinápoly, jul. 5. A Times konstantinápolyi tudósítója jelenti, hogy azoknak a kamelista csapatoknak az ereje, melyek Izmedet bevették, mindössze 4500 ember volt. A tudósító megerősíti azt a hírt, hogy a kamelisták nem szándékoznak az ugynevezett semleges zónába bevonulni.

Konstantinápoly, jul. 5. Az izmídi öböl déli partjánál fekvő Karamurzal városkát egy görög páncélos cirkáló tűz alá vette, mire a görög matróz osztagok szállottak partra és felgyújtották a várost. Hasonló módon jártak el az öböl déli partján fekvő valamennyi helységgel szemben egymásután.

Angol flotta a Keleten

London, július 5. A Malta-szigetén állomásozó angol hadiflotta nagyobb számú egysége elindult kelet felé. Három hadihajó, négy torpedónaszád és egy tengernagy hajó már uton van.

Az angol-ír béketárgyalások

London, július 5. Dublinból jelentik: Tegnapi este tanácskozásra ültek össze Dublinban az angol kormány kiküldöttje és az ír sinnfejnok vezetői. Először De Valerával, a megbeszélésen arra a megállapodásra jutottak az ir kérdésben, hogy De Valerát ki-

nevezik a dublini ir nemzeti egyetem kancellárjává. Ezt az állást a dublini katolikus érsek halála óta még nem töltötték be, a tervet az amerikai irek is támogatják.

London, július 5. De Valera tegnapi hívtá össze Dublinba az ir vezető politikusokat, hogy tanácskozzék velük, mielőtt Lloyd George meghívására válaszol. A dublini konferenciát péntekre napolták el. Amikor De Valera tegnap megjelent a városháza előtt, az ott megjelent hatalmas tömeg lelkes éljézéssel üdvözölte. A tömeg, melyet körülbelül 4000 emberre becsülnék, mintaszerűen rendben és csendben maradt. Az amerikai szabadságünnep alkalmából sok nemzetiségi lobogó vot látható. A kabinet is foglalkozott tegnap az ir kérdéssel. A kormány tagjai abban bíznak, hogy a De Valerával való konferencia, melyet Lloyd George kezdeményezett, rövid időn belül, legkésőbb a jövő héten meg lesz.

Francia katonák és német polgárok harca

Berlin, jul. 5. A Deutsche Allg. Ztg. jelenti Boroszloból: A kiürítési tervnek megfelelően Beuthent tegnap reggel a lengyel felkelők zárt sorokban elhagyták. Dél felé angol csapatok vonultak be, akiket a lakosság kitérő örömmel fogadott. Ezt megelőzően egy század francia katona érkezett, akiket hallgatással fogadott a közönség.

A francia őrség erre a közeli laktanyából kivonult és puskatussal, gummibottal kezdte ültégetni az embereket. Az általános zűrzavarban lövések dördültek el és egy francia őrnagy életét vesztette, több francia katona pedig megsebesült. Mikor egy sebesült polgárembert egy közeli házba akartak vinni, a franciák megtámadták ezt a csoportot. Újbb lövöldözés támadt, melynek során több asszony és gyermek életét vesztette. Röviddel ezután a franciák 20 polgárt, köztük az első és második polgármestert, tuszként elfogták. Nincs megállapítva, hogy a lövések melyik oldalról történtek. Délután a főtakat angol örkülönitmények szállták meg, mire a rend helyreállott.

Biharpüspökiújárának a magyar vonatok

A múlt héten megírtuk, hogy a kolozsvári CFR, és a debreceni üzletvezetőség képviselői a román államvasutak felhívására megegyezést kötöttek a debrecen—érmihályfalvai vasutvonal forgalmának szabályozásáról. — Mint most értesülünk, ugyanilyen megegyezés létesült a Püspök-ladány—Nagyvárad közötti forgalom szabályozása iránt is.

A megállapodás szerint a román vonatok a magyar vonatok az oláh kézen lévő Biharpüspökiújár közlekednek. A teherforgalom lebonyolítására helyi vonatokat indítanak. Bors határállomáson a vonatok nem állanak meg.

A megegyezés a magyar kormány jóváhagyása folytán életbelépett.

A szabad gabonaforgalom

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a gabonane-mliek és azok örleményeinek szállítására, mely szerint buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tatarika és tengeri, valamint azok örleményei július 5-től kezdve igazolvány nélkül szabadon szállíthatók, míg a határszéli forgalomban továbbra is a rendelkezés szerint közzétett III. számú sorozatu igazolvánnyal a határon túl való forgalomban csak kivételi engedéllyel szállítható, azokon a területeken, amelyeken a szállítási igazolványkényszert továbbra is fentartják: Moson, Vas, Somogy, Baranya, Tolna, Bácsbodrog határszéli járásai, azonkívül Csongrád, Csanád, Arad, Bihar, Szatmár, Szabolcs vármegyék egész területein, részben egyes járásain, Zólyom, Abauj-Torna, Nógrád, Hont vármegye nagy része.

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a volt OKH hatáskörébe tartozó élelmisze-kek, valamint egyéb más termékek szállítására rendszeresített I., II. számú igazolványok rendszeresítésének hatályon kívül helyezése tárgyában. Ez a rendelet nem vonatkozik azokra a szállításokra, amelyekre a fentebbi rendelet értelmében a III. számú sorozatu igazolványok használatnak.

LEGSZEBB KALAPOK FRANK EDENEL.

A jövedelemadó és vagyonadó 1920-21 évekre szóló bevallása

A pénzügyminiszter 41,620—1921. sz. rendeletével a jövedelem- és vagyonadónak 1920. és 1921. évekre szóló kivetéséhez szükséges vallomások beadását elrendelte. Az erre vonatkozó hír detmény a városháza hirdető tábláján s a városi adóhivatal folyosóján kiüggesztetett és arról a lakosság minden rétege bő tudomást szerezhet. Bár az adókötelesekről és kötelezettségeikről a hirdetmény részletes kimutatást nyújt, mindazonáltal különösen a következők szolgáljanak tájékoztatásul:

1. Jövedelemadó bevallást kötelesek adni mindazok, akiknek évi összes jövedelme az 1920. évben a 10,000 koronát meghaladta, az összes jövedelemhez az adózóval közös háztartásban élő családtagok jövedelme is hozzá számítandó, s így az is külön kitüntetve bevallandó.

2. Vagyonadó bevallást kötelesek adni mindazok, akiknek az 1920. évi december végén meg volt összes vagyonok értéke a 20,000 koronát meghaladta; a családfo tulajdonát képezett vagyonon kívül a vele közös háztartásban élő családtagok vagyona is bevallandó.

3. A vallomási izek a városi adóhivataltól szerzendők be, az adókötelesek által, azok tehát hivatalból kikézbessite nem lesznek, a bevallási izek ugyancsak a városi adóhivataltól nyújtan-dók be, de azokat az adókötelesek a Pénzügyvizsgálatóságnál is (I. emelet 18. szobában) beadhatják.

4. A vallomási ivben úgy a jövedelmek mint a vagyon tárgyak

számszerűleg, a jövedelem és va-gyon forrásoként részletekben vallandók be.

A vallomási izek július 31-ig nyújthatók be. Aki a vallomását ezen határidő alatt be nem adja, a kivétési eljárás során megállapított jövedelemadónak 10%-át, ha pedig a hozzá intézett felhívásra sem adja be, úgy a kivett adónak 100%-át fizeti adópótlék fejében. Az esetleg beval-lott tőketartozások és kamatterhek fennállása lehetőleg, az 1919. illetve az 1920. évben tényleg befizetett egyenes adók összege pedig már a bevallással egyide-jűleg igazolandók. Az idézett Pénzügyminiszteri rendelet ér-telmében a városi adóhivatal az adózók kérésére a vallomási izek mikénti kitöltésére nézve a szük-seges utbaigazítást megadni kö-teles.

Entente-bizottság Szatmár és Szabolcs megyékben

A román károk felvétele

Az entente jóvátételi bizott-ság két tagja, Lyons angol ör-nagy és Copeland angol főhad-nagy, a románok által okozott károk felvétele céljából nagyobb körutazást tesz most Szabolcs-megyében és Szatmár vármegye el nem szakított részein. A két angol tisztelet Hennyey dr. helyettes államtitkár és Worisek alezredes összekötőtiszt kísérik.

Az angol tisztek tegnap dé-lután 4 óraker érkeztek Debre-cenbe és utjukat 5 óraker tovább folytatták, vonaton utaztak Nyir bátorig, ahol Lyons ornagy és Hennyey államtitkár sinautóra ültek és Mátészalkára utaztak. Nyiresászár, Csenger, Porcsal-ma, Győrtelek, Nagydobos, Vitt-ka, Vásárosnamény, Nyirmada, Levelekmagy, Apagy községek-en át Nyiregyházára érkeznek e hó 8-án és Nyiregyházáról vas uton utaznak Budapestre.

Copeland főhadnagy és Wo-risch alezredes Nyirábrányban kezdik körutjukat. Nyiracsád, Nyiradony, Mihálydi, Mátészalka, Nyiresaholy, Nagyecsed, Vállaj, Vámosoroszi, Tiszabecs, Szalmárcseke, Fehérgyarmat, Tivadar, Gulács, Mezőtanya, Be regsurány, Beregdaróc, Tákos, Tiszaszalka, Nagylónya és Kis-lónya községek meglátogatása után Nyiregyházáról Kótajba és Orosba, majd ismét vissza Nyir-egyházára, innen pedig Buda-pestre utaznak. Utjukat szintén 8-ára végzik be.

A budapesti tőzsde

Értéktőzsde: Tartott irányzat mellett esendesen indult ma a forgalom, amely ma is szűk ke-retek között mozgott. A tőzsde kánikulája beállott. Csak el-vétve van egy-egy kötés, a legtöbb jegyzés csak névleges, így a kuizsban az első félidőben alig bonyolítottak le néhány üz-letet, csak a zárlat felé jegyez-tek a kuizsértékben néhány kö-tést. A korlátértékek piaca telje-sen esendes. Csak az ipari érte-keknél van fokozódó érdekődés a Klotildrészvények iránt, ezek 3 nap alatt 500 korona érnere-ségre tett szert. Az érdekődés oka az, hogy az utódállmokban, ahol a Klotildnak vállalatai vannak, mozgalom indult meg a

nacionalizálás céljából. Az új részvénytársaságok hr szerint a Depositbank érdekkörébe kerülnek. Árfolyamok:

Magyar Hitel 1560—50, Osztrák Hitel 595, Leszámitoló 690—95, Hazai bank 540, Angol-magyar 700—690, Magyar-olasz 300—301, Keresk. bank 6150, Ált. takarékné 880, Pesti hazai 19000, Concordia 1820, Bánya és kohó 2890—900, Ált. köszén 4275—50, Salgó 3225—250, Ganz-Danub. 15200—500, Rima 1830—80, Kőburg 1375—425, Lipták 370—389, Brassói 2250—200, Hazai fatern. 3350—400, Nasic 8150—250, Ált. fa 950—60, Országos fatern. 785—820, Lichtig 678—91, Klotild 1850—2000, Karton 1300—50, Izzó 2900—50, Papir 1900, Cukor 13200, Lámpa 1610, Östermelő 550—60, Gummi 2450—550, Le-vante 3200, Államvasut 1925—890, Trust 1700—50.

A valutapiac ma gyengébb volt, mint tegnap. A forgalom itt is csekély. Lengyel marka erősödött, a többi külföldi bankjegy és a kifizetések ára esett. Napoleon-aranyban a zárlat előtt néhány percel kötöt-tek csak üzletet, az első időben 825 koronás árura sem volt fel-vevő. Árak:

Napoleon 830—823, Dollár 258.50—255, Francia frank 21.30—20.80, Márka 3.65—3.62 és egyegyed, Lira 12.95—12.85, Romanov 47 és fél—48 és fél, Lei 3.94—3.92 és fél Sokoi 3.67 és fél—3.66, Sváici frank 45.—, Kor.-dinár 6.91—6.85, Bécsi 36 és háromnegyed—37 és három-negyed, Lengyel marka 15 és há-romnegyed—17 és fél.

Zürichi devizák

Zürich, jul. 5. (Zárlat.) Buda-pest 2.20, Bécs 1.—, Osztr. bé-lyegzett 0.80, Berlin 8.05, New-York 592, Milano 29.10, Prága 8.10, Zágráb 3.85, Bukarest 9.—, Varsó 0.30, Hollandia 195.10, London 22.17, Páris 47.—.

HIREK.

— Minden angol szénbányá-ban dolgoznak, Bécsből távira-tozzák: A Neues 8 Uhr Blatt-nak jelentik Londonból: Hétfőn valamennyi szénbányában meg-indult a munka.

— Julius 21-ig nincs román vizum. Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti román ki-rályi főkonzulátus megállapítja, hogy a nagy torlódás követke-zésében július 21-ig nem láttamoz-zák a vidékieknek postán küldött utlevelét. A főkonzulátus ezért kéri a vidéki magyar állampol-gárokat, hogy az említett idő-pontig ne küldjék utleveleiket és a láttamozás díját a román főkonzulátus címére.

— A helyi vasut kártérítés kér a várostól, a té folyamán elmaradt áramszolgáltatásért és igényét 325,000 koronában álla-pította meg. A tanács azzal az indoklással, hogy a villamos áramszolgáltatás elmaradását vis-major okozta, a kártérítés iránti kérelmet elutasította.

— A belügyminisztérium adia a határátlépési igazolványokat. A honvédelmi minisztérium értesítette a hatóságokat, hogy a mezőgazdasági határátlépési ige-zolványokat a jövőben a köz-

igazgatási uton a belligyminisz-terium adia ki.

— Beörés Windischgraez hercegnél, Budapesti tudósítónk jelenti: Tegnap délután 5—6 óra között ismeretlen tettes valaho-gyan bejutott Windischgraez herceg Szép-utca 5. szám alatti házában levő lakásába és onnan félmillió koronát érő öt darab arany és négy darab ezüst ciga-rettatárcát ellopott. Érdekes, hogy az ajtón betörésnek nyoma nem látszik. A tolvaj alkalccsal sem dolgozott, mert az ajtó ép-pen úgy zárva volt, mint ahogy távozásakor a komornyik be-zárta. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Visszamaradt nvári áruk hétfőtől kezdve kiárusíthatnak Fischer Adolf és fia postzó üz-letében Piac-u. 61.

— Szovjetország internálta a japánokat. Bécsből távira-tozzák: A „Manchester Guar-dian” jelenti, hogy a szovjet-kormány internálta mindazokat a japán alatalvalókat, kikhez hoz-záfért. A lap annak bizonyosságá-ul tekinti, hogy a szovjetkor-mány tényleg hadat üzent Ja-pánnak.

— Emelkedés az állatvásáron. A mai szarvasmarhavásár kevés főlhajtás és nagy kereslet mel-lett ment végbe. Az árak pár koronával emelkedtek. Tehén elsőrendű 22—25, másrendű 18—22, ökor elsőrendű 18—22, másodrendű 17—20, borjú 25—28 koronáért kelt különként elősúlyban.

— A városban már arról be-szélnek, hogy legszebben fest, tisztit Központi vegyztisztító Varga-utca 1.

SZÍNHÁZ.

Szabó Gyula művészdalsté-lye iránt általános az érdeklő-dés. A debreceni közönség is-mét gyönyörködhetik kedvenc művészenek pompás alakításai-ban. Az estét vidámság és ka-gagás keretében ma szerdán a Csokonai-színházban 8 órai kez-dettel tartja meg. Fellépnek még: Bodán Margit, Székely Zizi, Ernyeiné, Sziklay Valér, Mátrai és Ernye.

Tul a nagy Krivánon, operette szkecs, dalokkal, táncokkal az Apollóban 7 és 9 óraker.

Big—Bill—Barry I. amerikai kalandor történet, 3 részben 24 felvonásban az Urániában Naponta 3 előadás 5. 7 és 9 óra-ker.

SPORT.

Mikor játszik újra a BUSE—KTE mérkőzést? A II. osztályu bajnokság döntőmérkőzése tud-valevőleg eldöntetlenül végző-dött és így újra kell játszani. Ugy éretesülünk, hogy a BUSE—KTE meccset július 19-én ját-szák le újra természetesen Debrecenben. Ekkor aztán vég-leg eldől, melyik jut be a két csapat közül az I. osztályba.

A Debreceni Munkás Test-edző Egyesület ma, szerdán este 8 óraker választmányi ülést tart a Munkás-Otthonban. — A mai tréningre a játékosok fél 6 óraker a DVSC sporttelepen jelenjenek meg. Intéző.

